

Kompetenciafejlesztő földrajztanítás 3.

Összeállította: dr. Makádi Mariann



TÁMOP 4.1.2.B.2-13/1-2013-0007
„ORSZÁGOS KOORDINÁCIÓVAL A
PEDAGÓGUSKÉPZÉS MEGÚJÍTÁSÁÉRT”

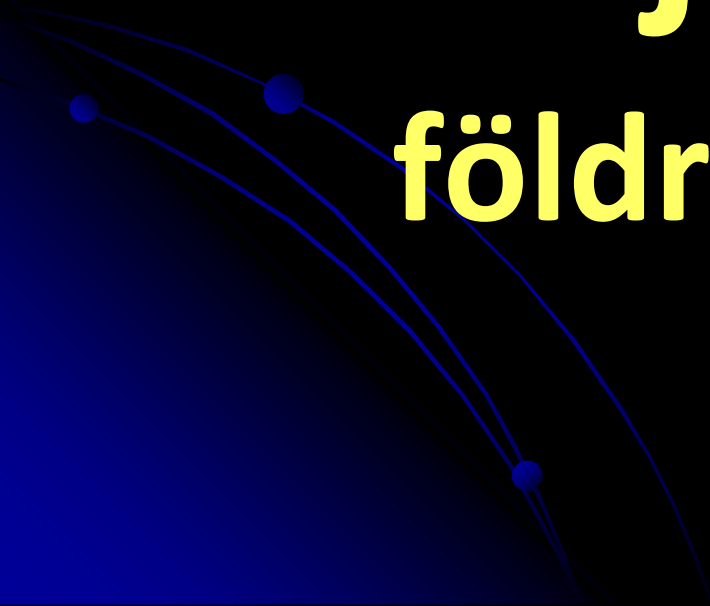


Európai Unió
Európai Szociális
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kommunikációs kompetenciák fejlesztése földrajztanítással



A kulcskompetenciák csoportjai

2012



**természet-
tudományos
kompetenciák**



**társadalmi
kompetenciák**

**tanulási
kompetenciák**



**intellektuális
kompetenciák**



**kommunikációs
kompetenciák**



Kommunikációs kompetenciák

Anyanyelven folytatott kommunikáció

nyelvileg megfelelő és kreatív bekapcsolódás a társadalmi és kulturális tevékenységekbe(képzésbe, munkába, családi életbe, szabadidős tevékenységekbe)

fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezése



Idegen nyelven folytatott kommunikáció

- gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, szóban és írásban történő kifejezése és értelmezése a társadalmi-kulturális tevékenységek keretein belül egyéni kíváncsiságainknak és szükségleteinknek megfelelően
- közvetítés és a kultúrák közötti megértés

A kommunikációs kompetencia szerveződése

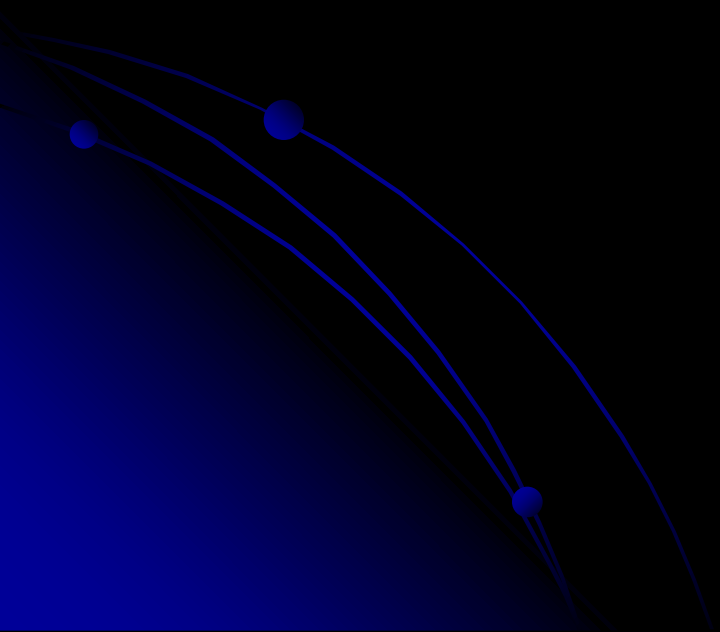


Kommunikációs kompetenciák fejlesztési területei

- Képzetek kommunikálása
- Szövegértés
- Szövegalkotás
- Történetkitalálás
- Kommunikációértékelés

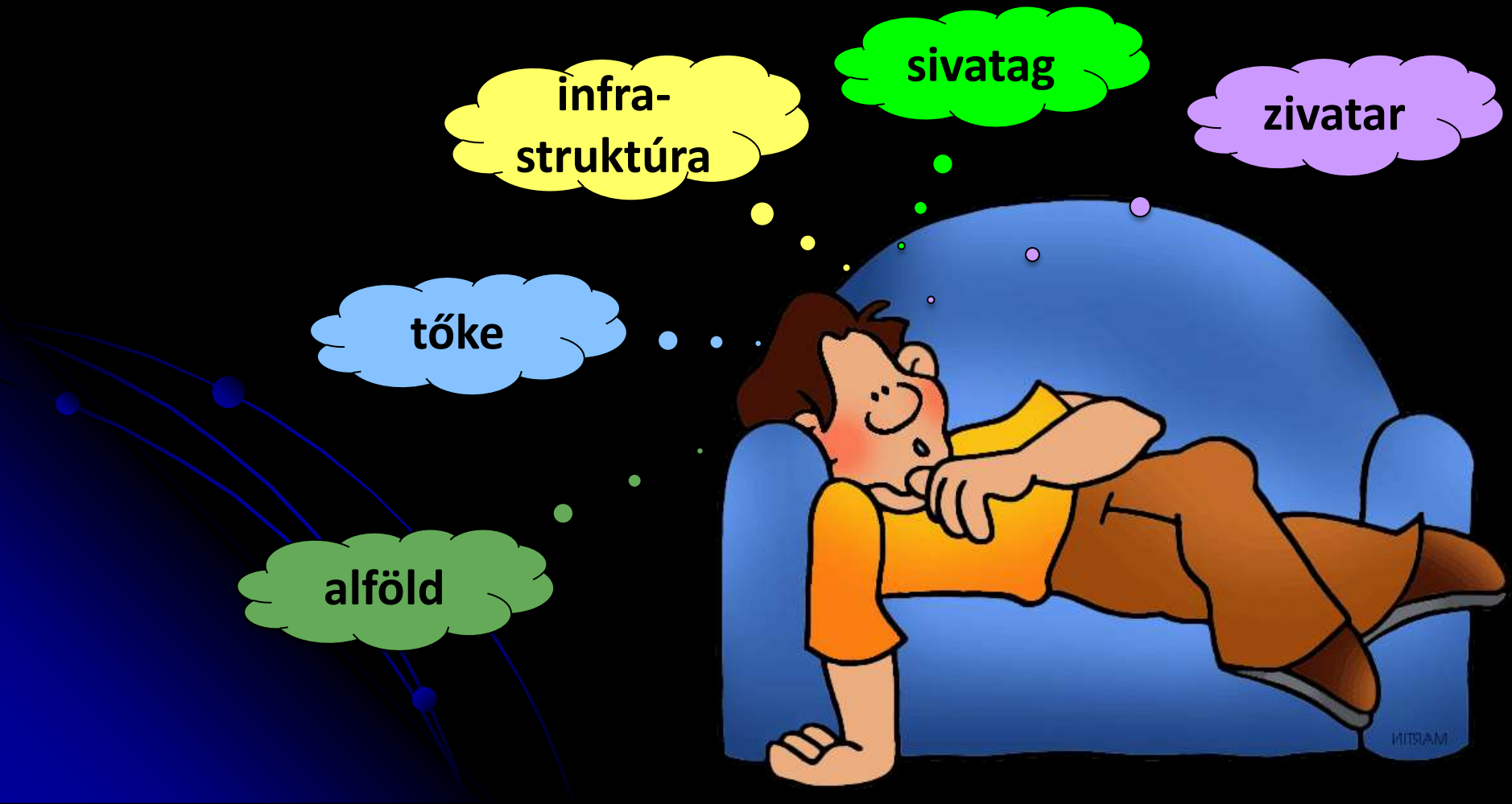


Képzetek kommunikálása



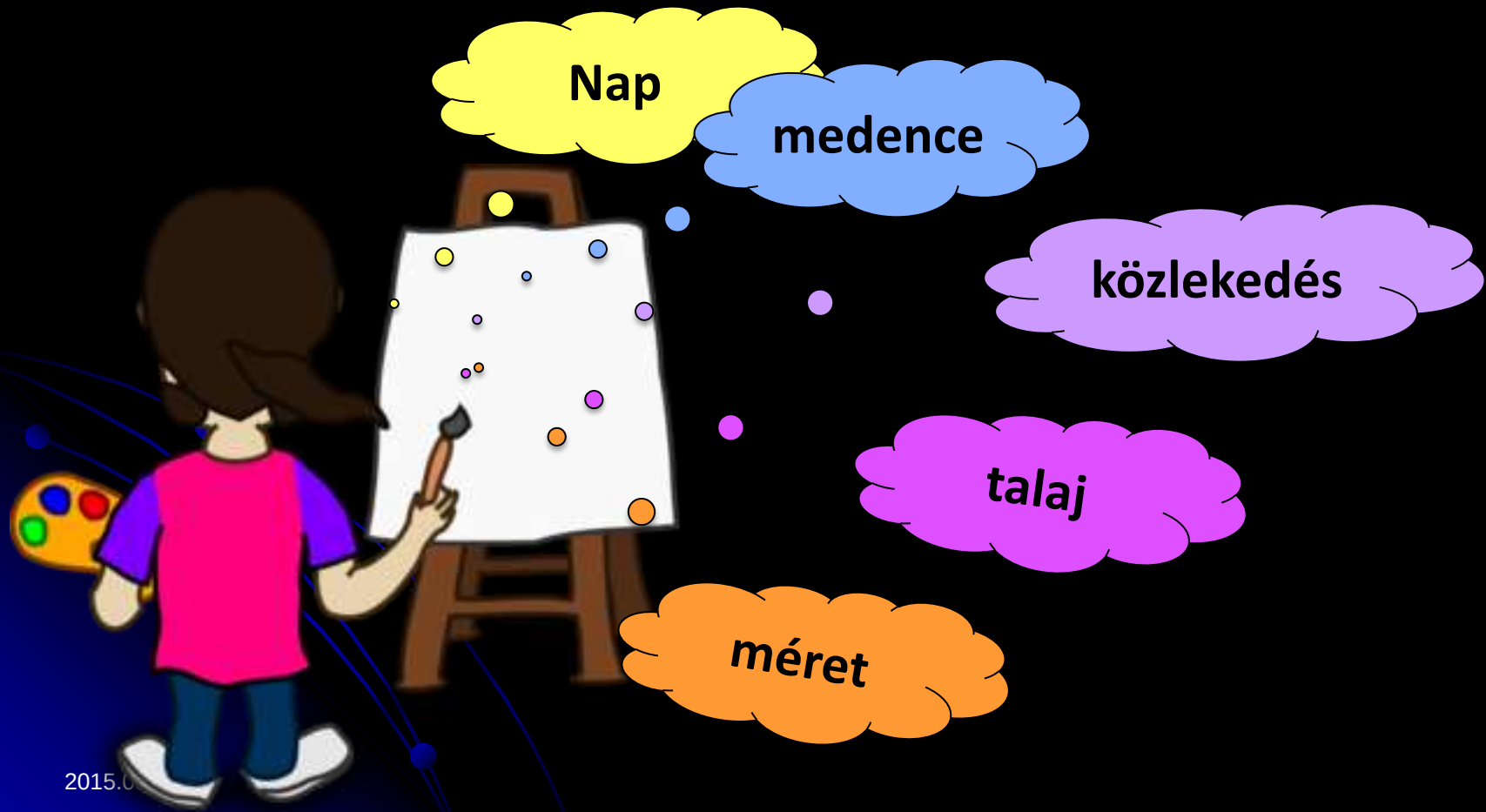
Fogalomhoz képzet megfogalmazása

Mondd el, mit látsz lelki szemeid előtt, ha behunyd a szemed és azt hallod...?



Fogalomhoz rajz készítése

Rajzold le, mit látsz, ha behunyod a szemed és azt hallod...?



Mozdulatjáték

Folytasd a mozdulatot!

Egy folyamat részfolyamatainak egymásra építése
Pl. vetődés, vulkáni működés, hidegfront átvonulása

Szobor és szobrása

- Párban, kiscsoportban fogalom, folyamat megformázása
Pl. cseppkövek, deltatorkolat, ingókő

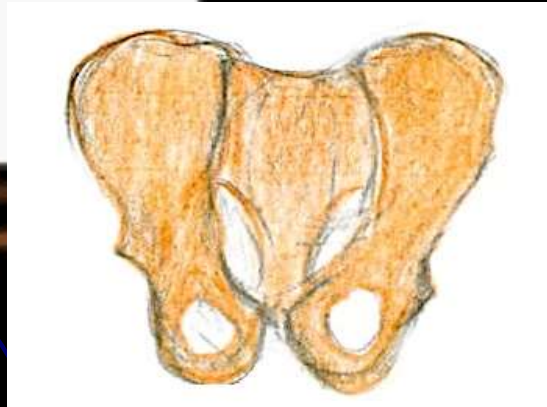


Fogalomhoz rajz készítése

Rajzold le, mit látsz, ha behunyod a szemed és azt hallod...?



medence



Fogalomhoz folyamat elmondása

Mondd el a folyamatot, amit látsz, ha behunyod a szemed és azt hallod...?

Pl.

- Nap
- erdőirtás
- mérés



Névjegykártya-készítés



Terület: 92 389 km²
Népesség: 9,9 millió fő
Népsűrűség: 107 fő/km²

Fosszilis Társaság

Feketeköszén

energiahordozó

Mecsek
Vékony telep, meredek utca.
Alsójura emelet.
Északi szárnyon süjtőlég-veszély!

Phone: 72/101-010
Fax: 72/101-010
Email: 15%@freemail.hu



Mecsek
Vékony telep, meredek utca.
Alsójura emelet.
Északi szárnyon süjtőlég-veszély!

Phone: 72/101-010
Fax: 72/101-010
Email: 15%@freemail.hu

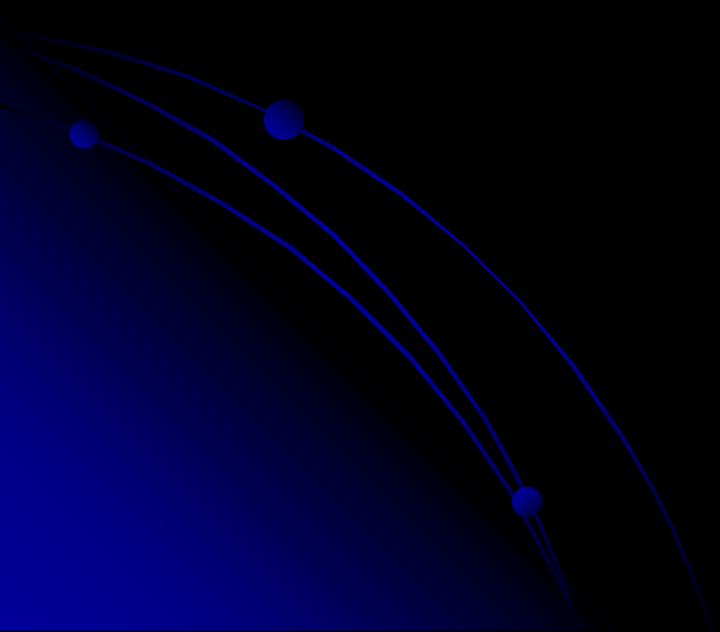
Feketeköszén
energiahordozó

Your
Graphic
Here

Fosszilis Társaság

USER1

Szövegértés

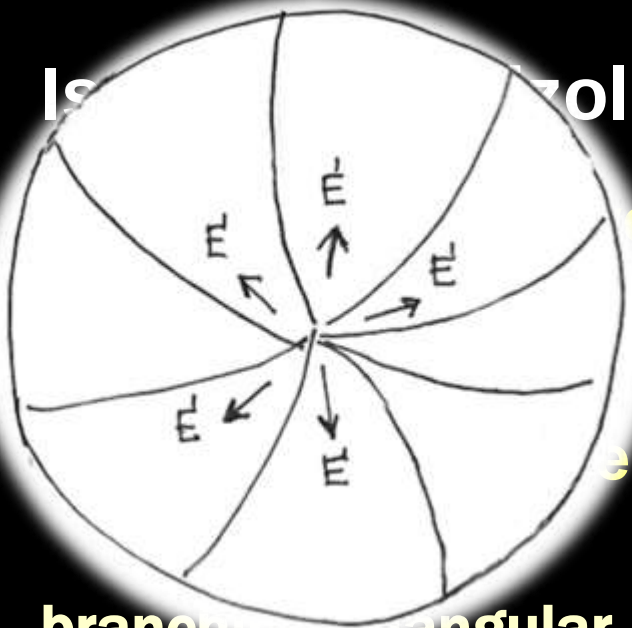


Ráismerés

what do you
know him?
Draw!



Is... föld le!



elven egy földrajzi

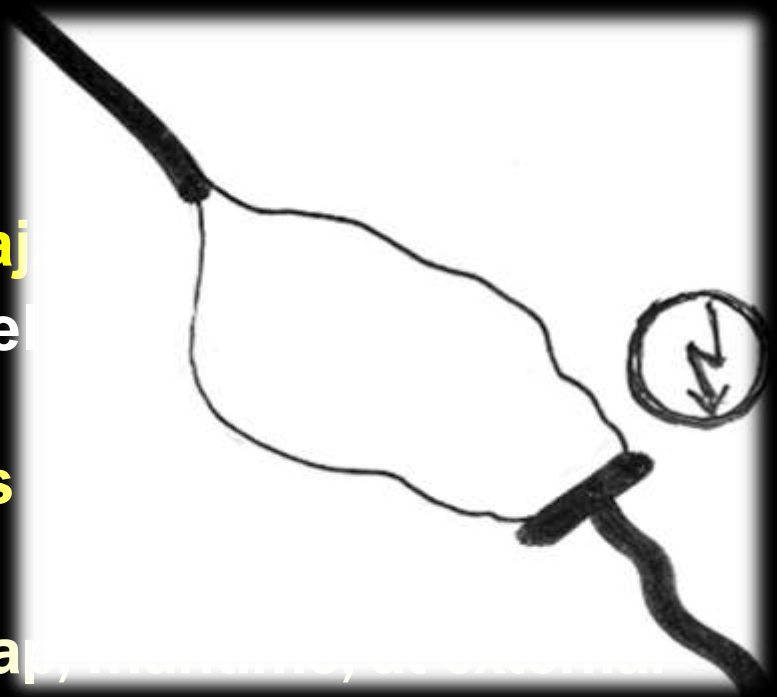
n helyezkedik el

erés $\Rightarrow$ lerajzolás

branching, triangular, is blue on the map,
arm is a city

river, dam, „white coal” electric power

globe from below, covered by a lot of
junction of lines, everything lies northw



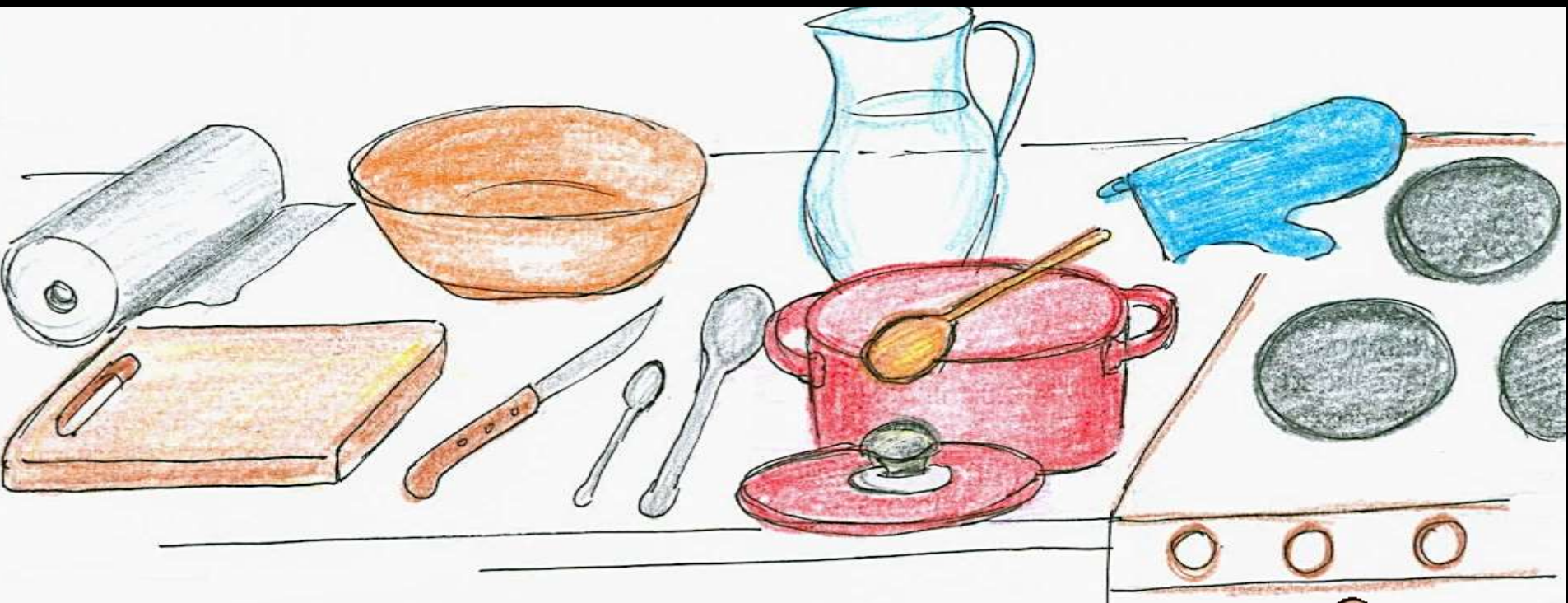
Rajzolás recept alapján

Székelykáposzta receptje

Rajzold le, milyen eszközökre van szükség az elkészítéséhez!

70 dkg sertéscombot megtisztítunk és felkockázunk. 1 fej megtisztított vöröshagymát felaprítunk, és a hússal együtt 3 evőkanál olajon fehéredésig sütjük. Meghintjük fél evőkanál piros paprikával, elkeverjük, és egy kevés vizet öntünk rá. Megsózzuk, borssal, majoránnával, 2 gerezd zúzott fokhagymával ízesítjük, és a kicsumázott, nagyon apró kockákra vágott zöldpaprikát és egy paradicsomot is hozzáadjuk. Kis lángon, lefedve kb. 45 perc alatt félpuhára pároljuk, közben ha zsírára sül, mindig egy kevés vizet öntünk alá. 80 dkg savanyú káposztát kissé kimosunk, kinyomkodunk, és a félkész pörköltbe keverjük. Vizet öntünk rá, hogy éppen ellepje. Kis lángon lefedve még kb. 50 percig pároljuk, közben az elfövő levét vízzel pótoljuk. 2 dl tejfölt 1 evőkanál liszttel simára keverünk, és a káposztát ezzel sűrítjük.







Pl. Szókiegészítés

Tokió utcáit járva éjszaka
vállalatok ép vagy sérült reklámjai
villognak. Ismerd fel a márkákat
és a gyártó iparágat!



NOKIA
Connecting People

Felismerés szlogen alapján



• Connecting People

• A te hangod

• Vezetni mindig élvezet

• Lakjunk jól!

• Legyen egészségesebb,
ami finom!

• Good food, good life



Médiumszövegértés

baleset
katasztrófa
prognózis
trend
hír



hír:

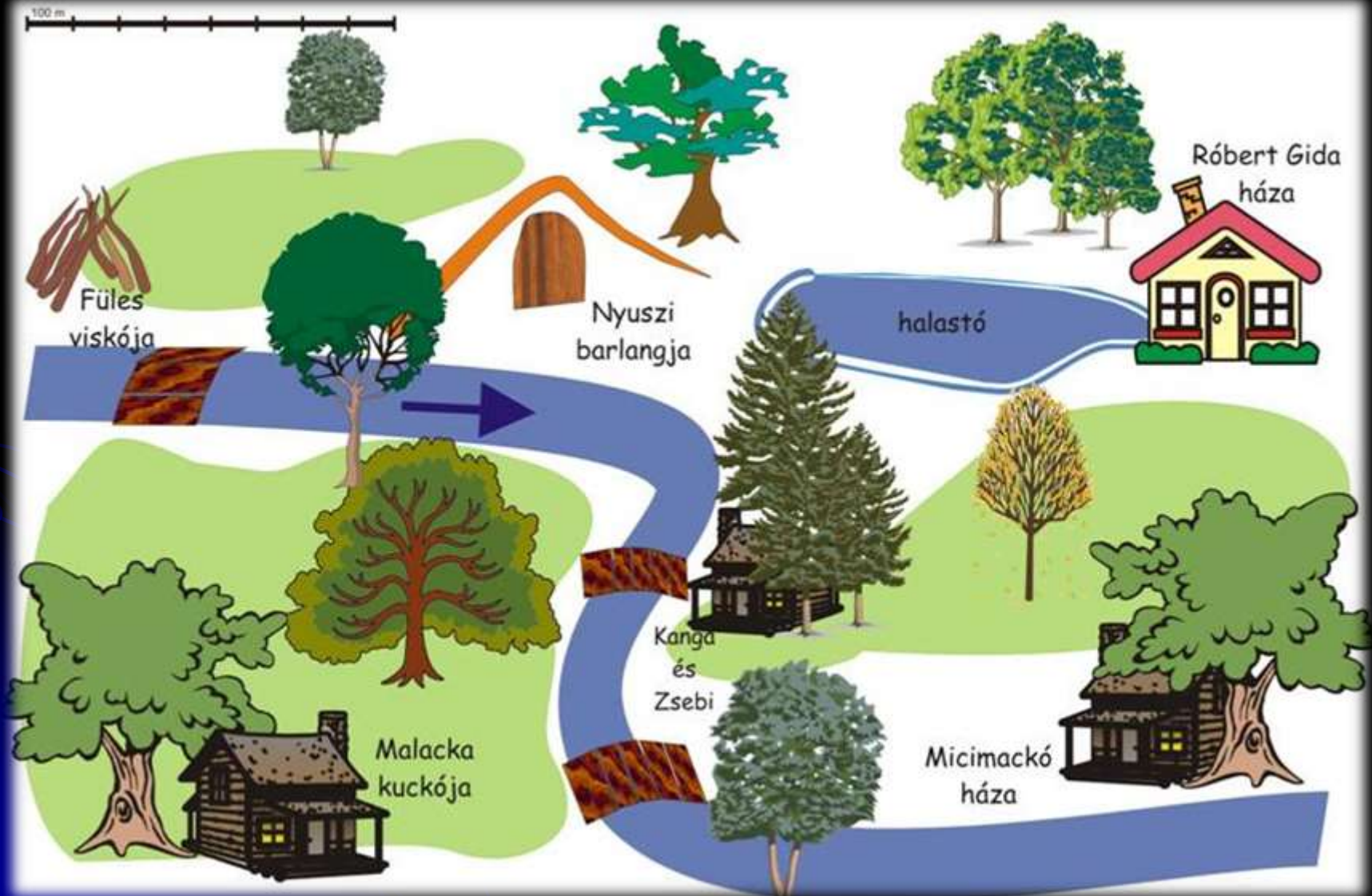
- köznapi értelem: újdonság
- újságírásban: who (ki/mi), what (mit), where (hol), when (mikor),
- why (miért), how (hogyan)

A cartoon illustration of a man with a large, open mouth, appearing to shout or yell. He has a surprised or intense expression. A yellow speech bubble is positioned near his mouth, containing the text 'Szövegalkotás'. The background is a textured, brownish-orange color.

Szövegalkotás

Rövid szöveg alkotása

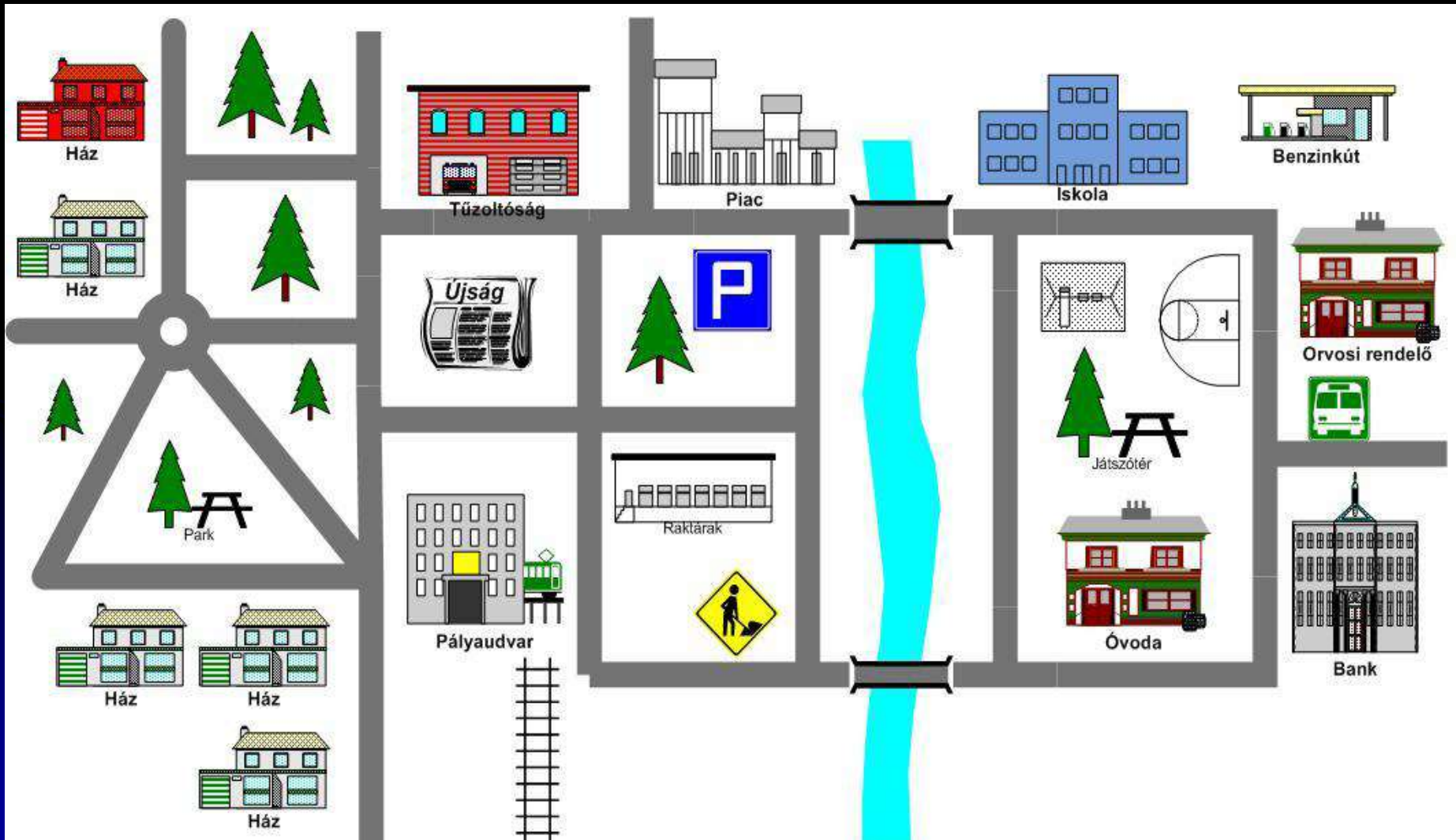
Kit hol találsz? Fogalmazd meg többféleképpen!



Pl. Igazítsd útba!

Hol van egy objektum?

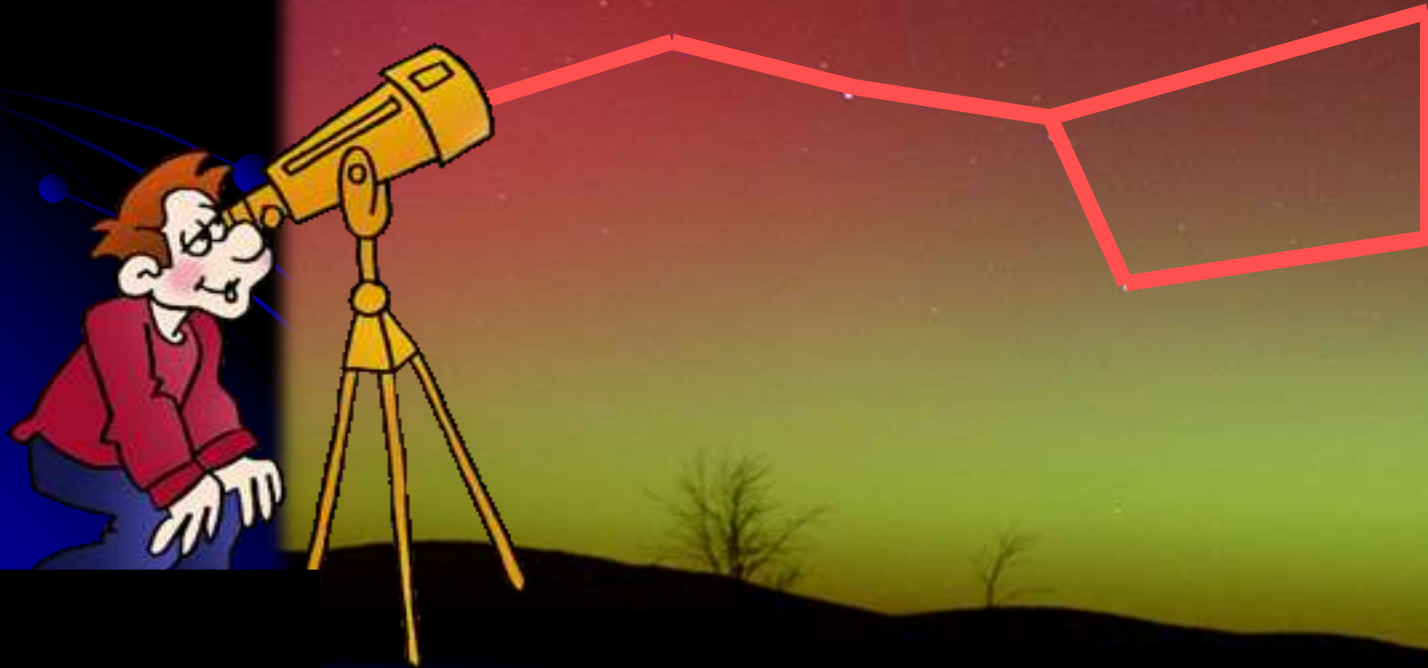
Merre van egy objektum egy másiktól?



Pl. Igazítsd útba!

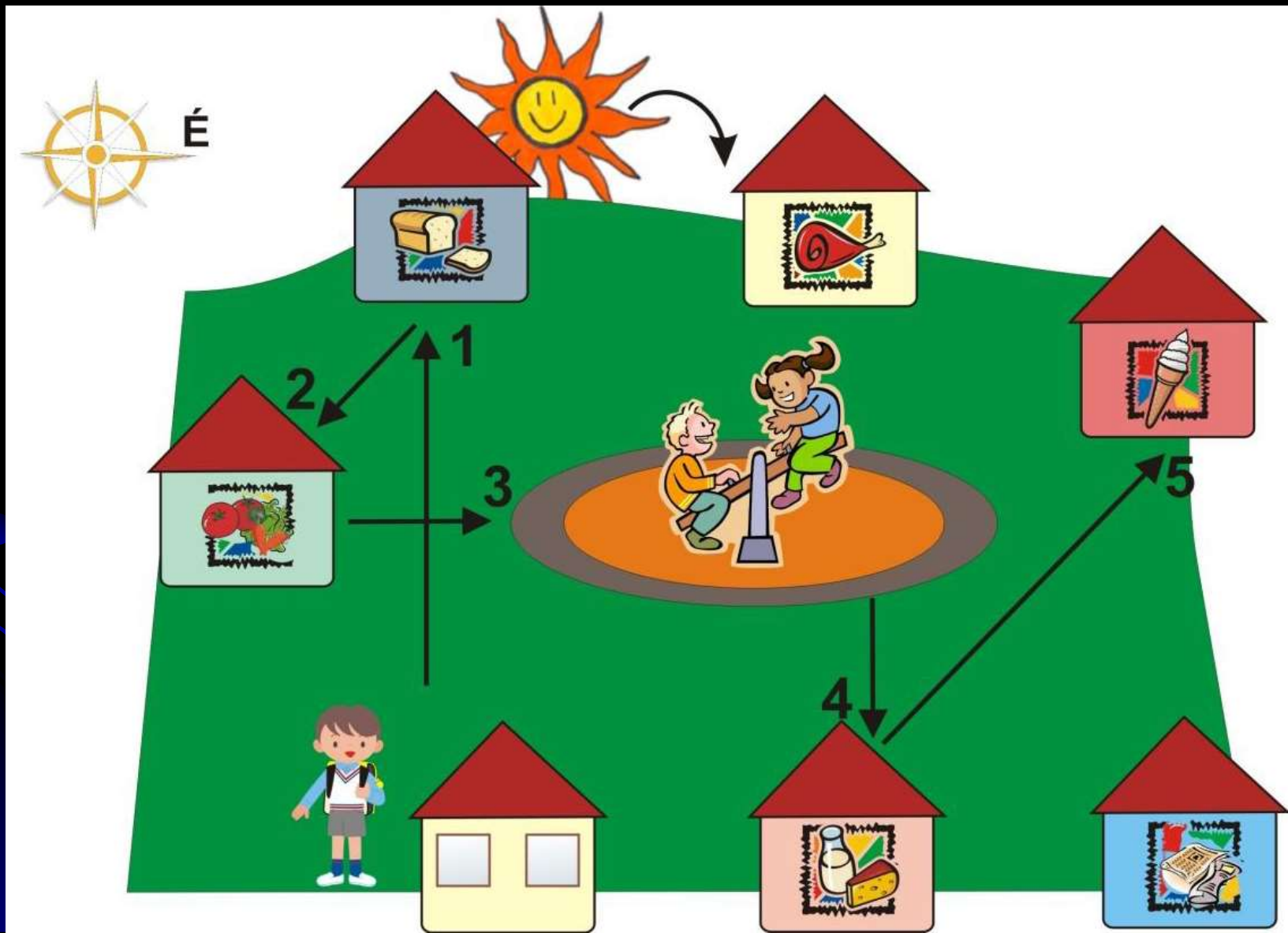
Hol van egy objektum?

Merre van egy objektum eg



Pl. Igazítsd útba!

Hogyan jutok el? / Milyen útvonalat járt be?



Rövid szöveg alkotása

Tájéleírás – Landozó vízcseppek

Jelentés a helyzetedről, ideiglenes tartózkodási helyedről,
jövőbeli terveidről



Rövid írott szöveg alkotása

Sms-írás – Pl. állítások megfogalmazása
egy témával kapcsolatban
rövid, tömör, lényegre törő – lényegkiemelés
Pl. milyen idő van?

- **E-mail-írás** – Pl. tényközlés, érdeklődés
Pl. DVD-vásárlás, több termék közül kell
döntened érdeklődő információkérés a
forgalmazókhöz



Beszéd-buborék alkotása

Egy hajó és egy repülőgép beszélget.
Mutasd be párbeszédükben az előnyeiket
a másikkal szemben!



Én csak a nagyobb folyókon, csatornákon, tavakon tudok közlekedni. Elsősorban ipari és kereskedelmi termékeket szállítok.



Én bárhova el tudok repülni, nem csak oda ahova a vízi utak vezetnek. Biztonságos és gyors vagyok, de drága. Főleg embereket szállítok.



Rajz, kép kiegészítése beszéd-buborékokkal



Szópiramis alkotása

Földközi-tenger

Bosporusz, Dardanellák

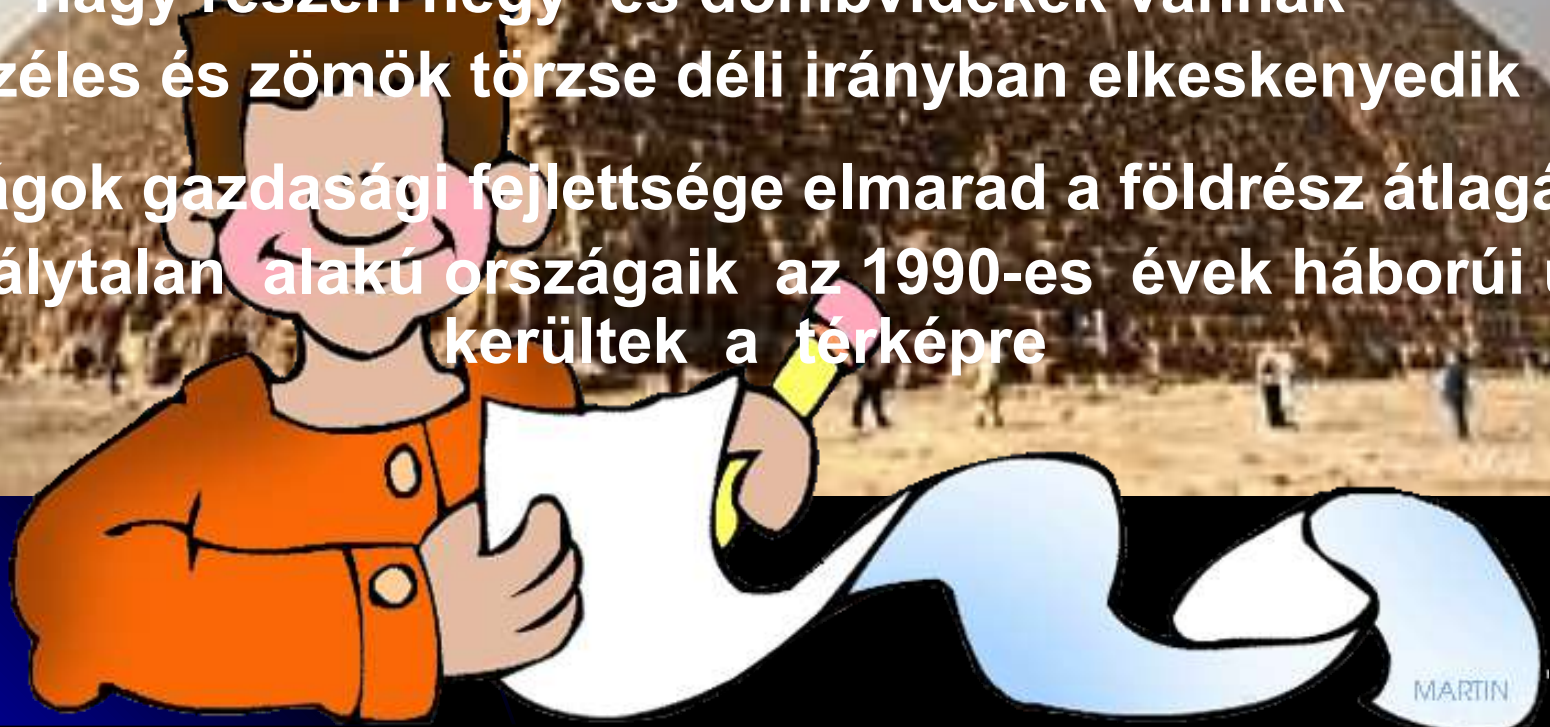
az ókori birodalom központja

Földünk talán leghíresebb tűzhányói

nagy részén hegy- és dombvidékek vannak

széles és zömök törzse déli irányban elkeskenyedik

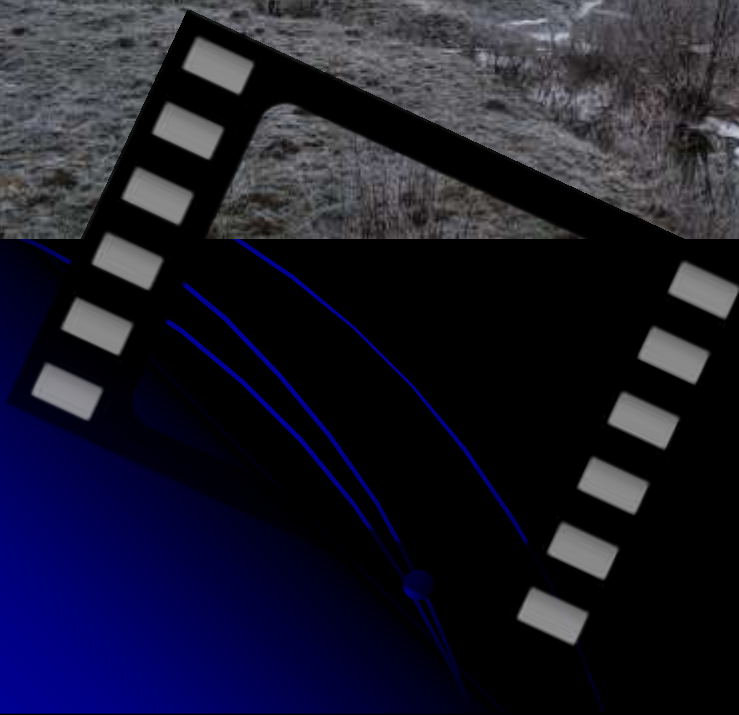
országok gazdasági fejlettsége elmarad a földrész átlagától
szabálytalan alakú országaik az 1990-es évek háborúi után
kerültek a térképre



Levélírás – Pl. térkép segítségével tett képzeletbeli utazásról



Bemutató leírással



Verselő

1. Írd le a földrajzi fogalmakat, amelyek eszedbe jutnak a képről!
2. Írj mindegyik fogalom mellé egy jelzőt!
3. Írj mindegyikhez egy történetet / cselekvést / állítást!
4. Rendezd verssé a leírtakat!



Leírásképzítés

Igaz állítások

A növényzet a nagy melegben sok vizet párologtatott, így rendszeresen hullott csapadék.

Az esők dús szavannanövényzetet éltek, táplálták a forrásokat.

A fák lombja fékezte a szeleket,

Az összefüggő fűtakaró nem engedte, hogy a szél megbontsa a talajt.

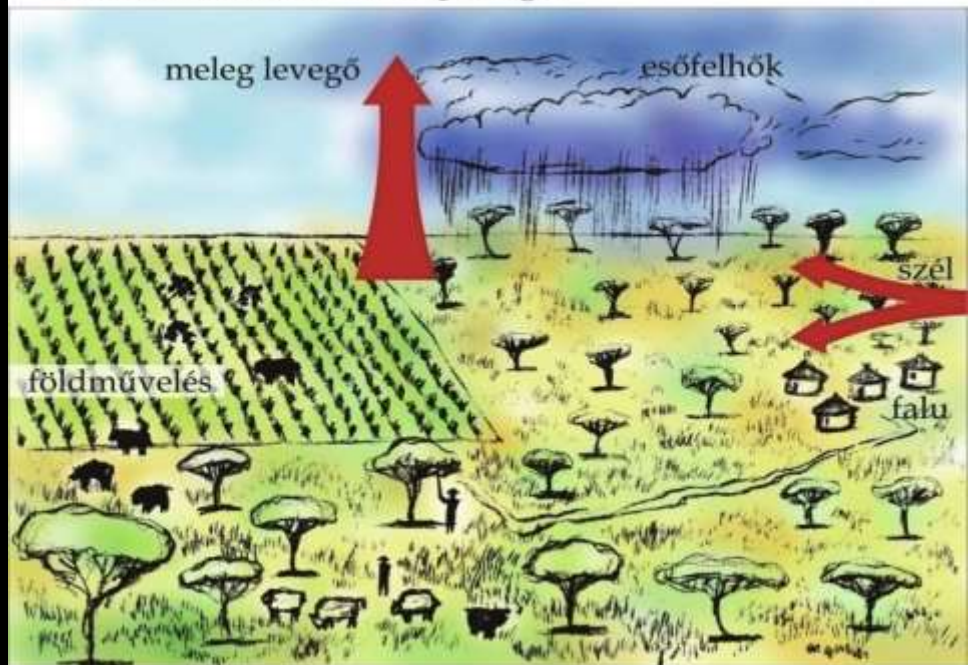
A művelt földeken annyi növényt tudtak termelni, amely elláthatta élelemmel a népességet.

A legelőkön tartott jószág egész évben elegendő élelmet talált, és elláthatta a lakosságot is.

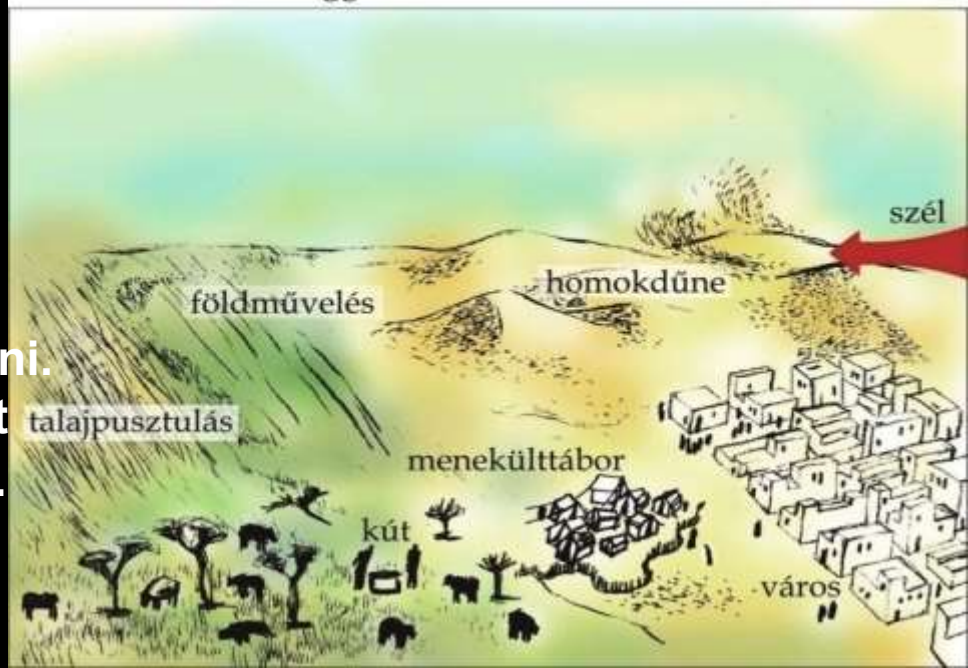
Egy-egy településen annyi ember élt, amennyit a környező vidék el tudott tartani.

A megfelelően táplálkozó emberek között ritkán pusztítottak betegségek, járványok.

Logikai következtetések után példamondatok



A szavanna sivataggá vált a XX. század második felében



Bemutató helyzetgyakorlattal idegenvezetés

Pl. képmontázs

Képzeld el, hogy ott jársz!

Mutasd be úgy tapasztalataidat,
mintha te lennél az idegen-
vezető, akinek rá kell nyitnia
az utasok szemét a különlegességekre!



Kérdezés

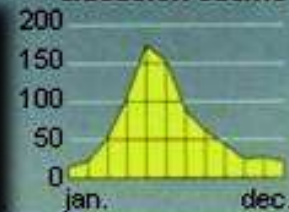
Egyes tölcserék 300 méteres magasságból nyúlnak le a talajig...



nyitott kérdés, hogy a tölcser belsejében áramlik-e lefelé a levegő

A tornádók havonkénti átlagos száma az USA-ban

A havonkénti áldozatok száma



szor "fókaörvényeik is vannak, belsejében egymást "körbetan-



autókat és vasúti kocsikat is magasba emel

ahogy szűkül az örvény, egyre gyorsabb a forgás

az óriási porszívó a talaj közeléből a levegőbe szippantja és magasba emeli a tárgyakat

Cikk- /könyv- /filmismertetés

Mindig valami konkrét céllal, s
Pl. kiadványismertető





Legyél időjárásjelentő!

A meteorológiai térkép alapján mondd el a társaidnak, hogy milyen idő várható holnap!



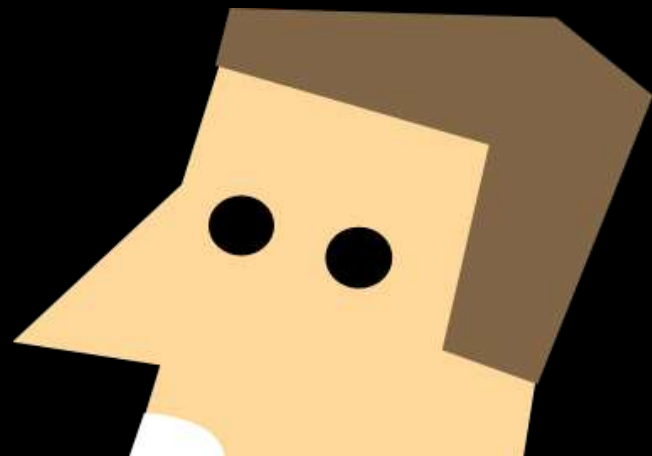
Jó estét kívánok! Holnap, április 7-én hajnalban 0 és 5 ° C közötti hőmérsékletre ébredünk. Főleg az ország keleti, északkeleti részén számíthatunk borús, esős időre. Itt ne induljunk el esernyő nélkül. Néhol felszakadozik a felhőzet, elsősorban az ország nyugati felében fog kisütni a Nap. A legmagasabb hőmérséklet Győr környékén várható, míg a legalacsonyabb Debrecen és Miskolc közelében, itt akár fagypont körüli értékeket is mérhetünk.

Készíts interjút!



Gyűjts információ Szerbiáról a térkép segítségével!

Miket nem tudtál meg, amit szerettél volna?



**Add oda az osztálytársadnak, hogy nézzen utána!
Készíts vele interjút!
oknyomozó riporter
az osztály értékel**

Interjúkészítés

Képzeletbeli



Valós



Ábrához szöveg szókészlet alapján

PI. Környezetkímélő gazdálkodás lehetőségei a Száhel-övben

Biogáztermelés

Motorcsónak

Védőgát

Ivóvízemelés

szélpumpával

Öntözővízmelés

igás állattal

Ökrös taliga

Vályogtűzhely-építés

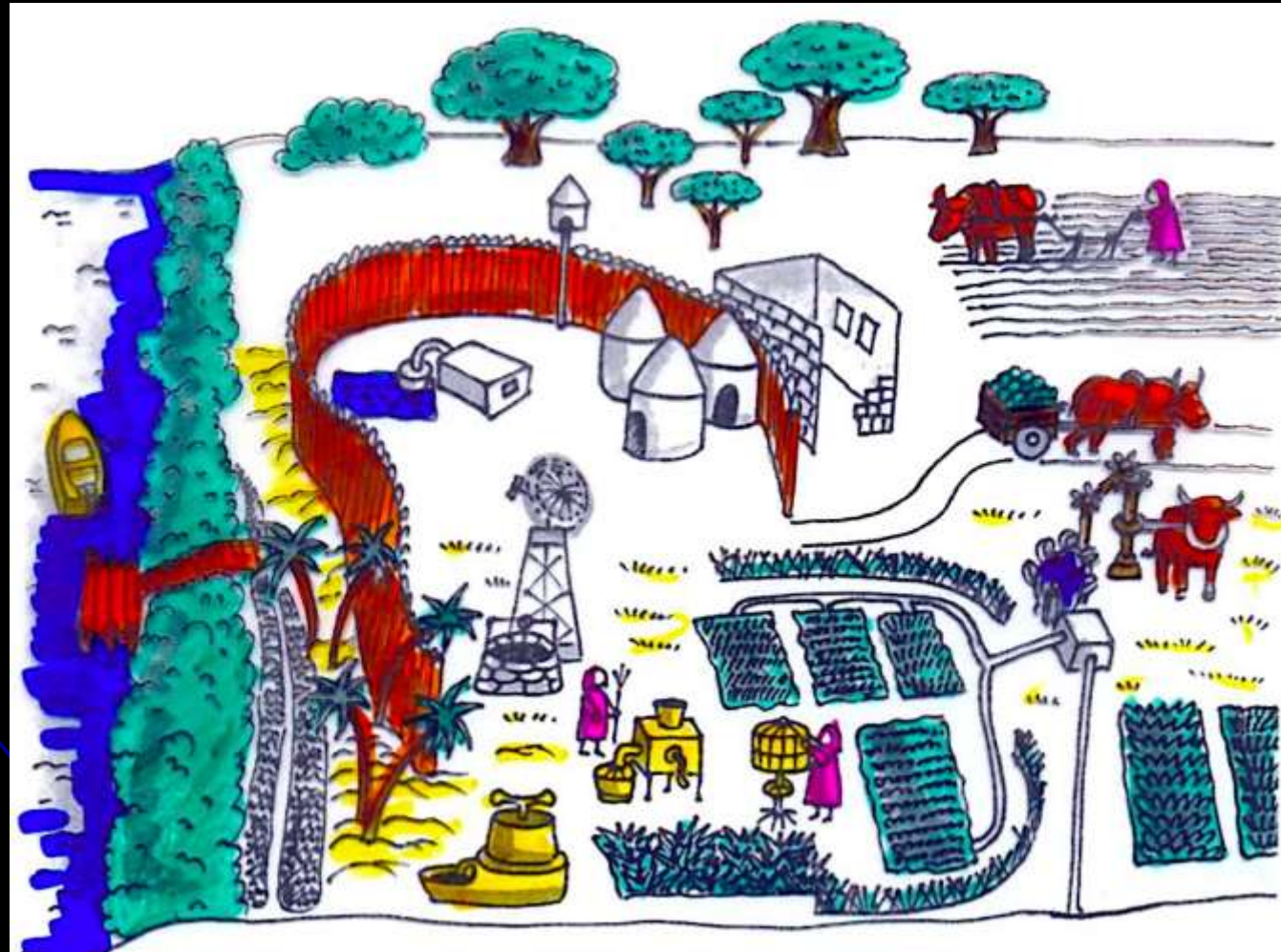
Facsemete-ültetés

Földművelés ekével

Őrlés kézimálomban

Olajsajtolás préssel

Zöldségszárítás



Állóképhez szöveg

Pl. A városodás problémái a fejlődő világban



Állóképhez szöveg

Pl. Mutasd be az arab piac
egy pultjának jellegzetességeit
úgy, mintha tekinteted
végigpásztázná!



Narráció

Állóképhez szöveg

Pl. Mutasd be az arab piac egy pultjának jellegzetességeit úgy, mintha tekinteted végigpásztázná!



Pl. A Marrakesh-i piac forgatagában vagyunk. Jól esik megállni egy hűvös sátor árnyékában, ahol a színekben is gyönyörködhetünk. Micsoda sárgák..., nézzék csak ezeket a súlyos a datolyafürtöket! Szinte ránk zuhannak. És ez a semmihez sem hasonlítható édes illat... A férfi épp az imént kért egy kiló datolyát. De vajon melyik kupacból kapja? Egyik olyan, mint a másik. De nem, a kereskedő határozott mozdulattal nyúl az egyik tál felé...

Légy a magyar hangja!

Mozgóképhez szöveg



PI. Till Nowak:
Delivery (4.)



Meatrix trilógia

Készítsetek tévéhíradót!

Egy lecke vagy témakör anyagából változatos műfajokban szövegalkotás



- headline
- rövid hírek
- tudósítás
- tényfeltáró riport
- események
- összefoglaló

Történet kitalálása



szókészlet felhasználásával

Zacskóban **szókártyák** ⇒ egyenként ki

⇒ a szó beleszövése a történetbe

Pl. a történet kezdő szava: sivatag



datolya	délibáb	tevekaraván
messze	záporoső	börtömlő
fejkendő	sátor	skorpió
macska	minaret	kiszáradó folyómeder
cserél	iránytű	öntözőcsatorna
terepjáró	nyugalmas	homokvihar
forrás	földműves	vándorol

Szituációs gyakorlat – Folytasd a mondatokat!

Földrajzi tartalomhoz kötni!

Jó kedvvel jövök iskolába, ha ...

Örömmel tölt el, ha ...

Szeretem, ha ...

Nagyon meg volnék elégedve, ha ...

Nekem az a legfontosabb, hogy ...

El sem tudnám képzelni az életet anélkül, hogy...

Jó lenne, ha ...

Elhatároztam, hogy ...

Szeretném, a képes lennék rá,

Az volna a legnagyobb jutalom, ha ...

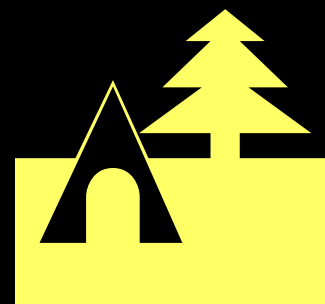
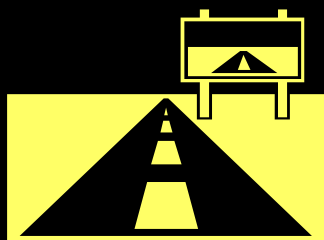
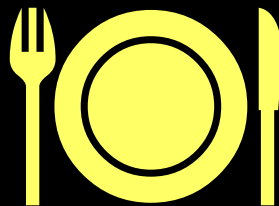
Semmiképp sem egyeznék bele...

Bántana, ha ...

Nagyon sajnálnám, ha ...

Céljaimmal ellenkeznék, ha ...

Jelek alapján



Folyamat mozaik ábráról – pl. Földszerzés az esőerdőben



Történet kitalálása és elmesélése

Ábra / térképrészlet alapján

Vízrajzi fogalmak és térképjeleik



Képregénykészítés

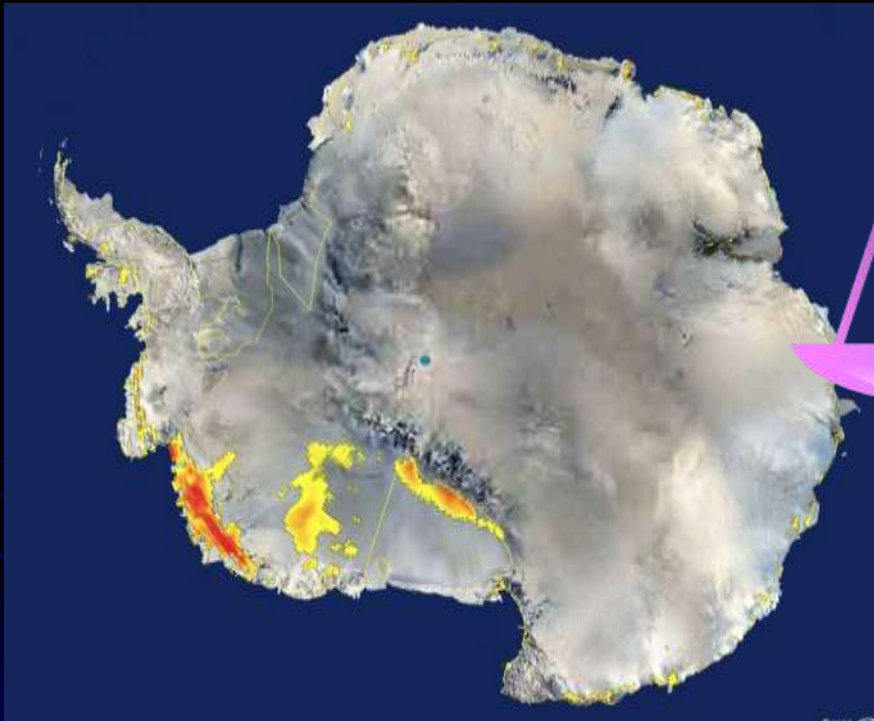
Folyamat → részfolyamatokra bontás → megjelenítés



<http://tanarblog.hu/component/content/article/743-kepregeny-keszites-garfield-es-baratai>

Mondd el, amit gondolsz!

**Szóbeli véleménymegfogalmazás atlaszlapról
szerzett információk alapján**



**Pl. Érdemes-e betartani az Antarktisi
egyezményt?**

Mi szól mellette és mi ellene?

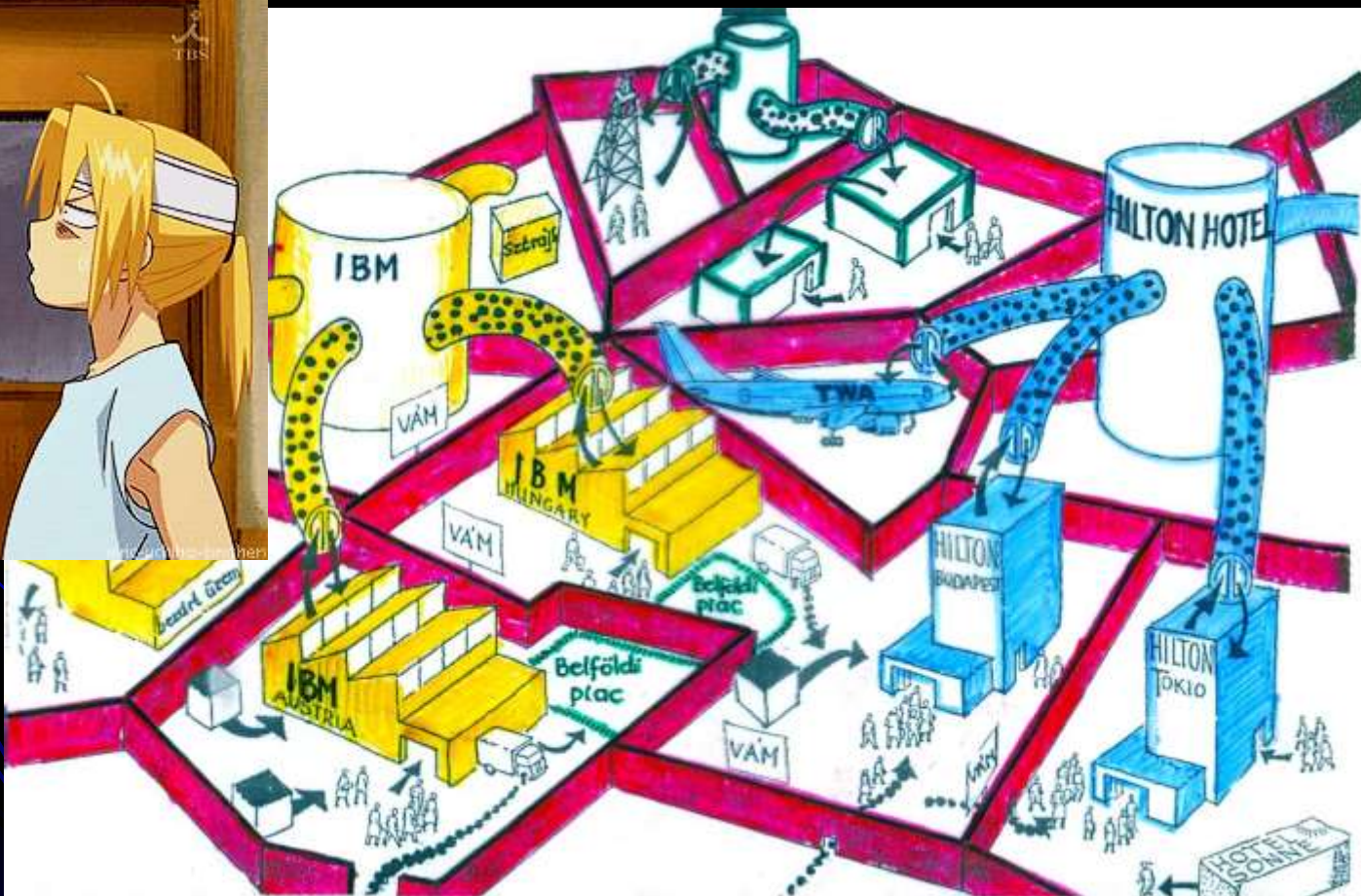


Véleményformálós módszerek (Az én nézőpontom)

Értékelés, véleményformálás – Mit gondolsz róla?

Mérlegelés – Mi szól mellette, mi szól ellene?

Pl. A multinacionális vállalatok uralma



Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése

- Saját elképzelések spontán elmondása, kötetlen beszélgetés a csoportban
- Feladatmegoldásra irányuló megbeszélések
- Kérdés megfogalmazása
- Kritika megfogalmazása
- Konzultáció a környezetünkben lévő emberekkel
- Álláspont és vélemény megfogalmazása, ütköztetése, megvédése, érvelés vitában
- Szerkesztett beszámoló, előadás összeállítása és elmondása



Kommunikációértékelés

- Saját maga és társa kommunikációjának értékelése a hatékony feladatmegoldás szempontjából;
- A kommunikáció fejlesztése az értékelés figyelembe vételével.

